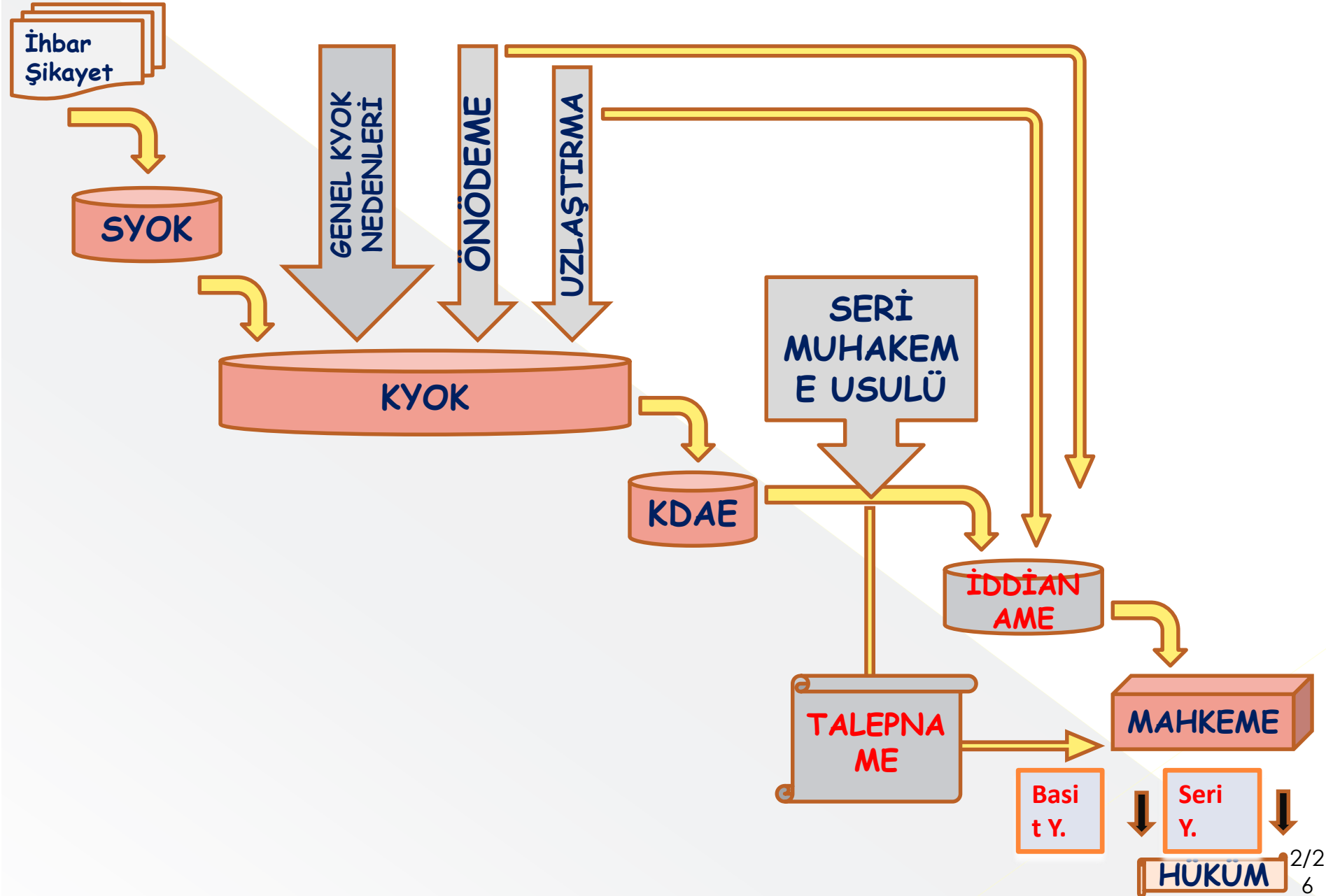

SERİ MUHAKEME USULÜ (CMK md. 250)

Ceza İşleri Genel Müdürlüğü
2019

CEZA YARGILAMASINDAKİ YERİ

Seri Muhakeme Kavramı

- Kanuna göre ceza muhakemesi, yetkili merciin/mercilerin suç şüphesini öğrenmesiyle başlamakta, hükmün kesinleşmesiyle sona ermektedir (CMK md. 2/1- e, f).
- Bu süreçte;
 - ▶ Cumhuriyet savcısı öncelikle kamu davasının açılmasına yer olup olmadığına karar vermek üzere doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk aracılığıyla gerekli araştırmaya başlamakta,
 - ▶ Maddî gerçeğe ulaşmak ve adil bir yargılamanın yapılabilmesini sağlamak için, şüphelinin lehine ve aleyhine olan bütün delilleri toplamaktadır (CMK md. 160).

Seri Muhakeme Kavramı

- Cumhuriyet savcısı;

- ▶ Soruşturma evresinin sonunda kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edememesi veya kovuşturma engeliyle karşılaşması halinde kovuşturmaya yer olmadığına (KYOK) (CMK md. 172) karar vermekte,

- ▶ Aksi halde yani suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe elde etmişse fail hakkında bir iddianame düzenleyerek kamu davasını açmaktadır (CMK md. 170).

Seri Muhakeme Kavramı

- 17.10.2019 tarihli ve 7188 sayılı Kanunun (RG, 24.10.2019/30928) 23. maddesiyle CMK'ye eklenen “Seri Muhakeme Usulü (CMK md. 250)” klasik muhakeme (soruşturma- kovuşturma/yargılama) usulüne göre farklı ve kendine özgü bazı kurum ve kavramları beraberinde getirmiştir.
- Anılan yöntemin; niteliği ve özelliği gereği klasik muhakeme usulünden farklı yönleri bulunmakla birlikte, esas itibarıyla bu usulde de temel hak ve özgürlüklerin korunmasından vazgeçilmemektedir. Bu nedenle Kanunun ayrıksı olarak açıkça farklı düzenlediği hususlar dışında yapılacak iş ve işlemler klasik usule kıyasen yapılacaktır.

Seri Muhakeme Kavramı

- Seri Muhakeme Usulünü;

“Kanunda açıkça düzenlenen suçlarla sınırlı olarak yine kanunla belirtilen koşullarda uygulanabilecek istisnai bir muhakeme yöntemi”

olarak tanımlayabiliriz.

Seri Muhakemenin Amacı

- İspatı kolay olan, önem derecesi düşük değerlendirilen suçlara ilişkin uyuşmazlıkların hızlı, doğru ve etkili bir şekilde çözülerek bozulan toplamsal barışın tekrar tesisi,
- İşlenen suçlara kısa sürede orantılı ve etkili karşılık verilmesi,
- Belirli bir önem derecesinin altındaki sınırlı suçlarda muhakeme sürecinin formalitelerden arındırılması, basitleştirilmesi ve kısaltılması,
- Kazanılan mali kaynak, emek ve zamanın ise, daha ağır nitelikteki suçların soruşturulması ve kovuşturmasına ayrılarak adil bir yargılamanın sağlanmasıdır.

Seri Muhakeme Usulünün Hukuki Niteliği

Seri muhakame usulü; ***istisnai nitelikte özel bir ceza muhakemesi yoludur.***

Seri Muhakeme Usulünün Hukuki Niteliği

- Seri muhakemeye konu suçlarla ilgili **soruşturmanın başlaması, delillerin toplanması, koruma tedbirlerine başvurmanın mümkün olması gibi olağan soruşturma yöntemiyle tamamen örtüşen noktalar bulunmakla birlikte;**
 - ▶ Bir tarafta şüpheli, diğer tarafta savcılık ile hüküm ve denetim makamı olarak mahkemenin bulunması,
 - ▶ Şüphelinin daha az bir yaptırım beklentisiyle bu usulün uygulanmasını kabul etmesi üzerine başlaması,
 - ▶ Fiilin işlendiği hususunda yeterli şüphe olması halinde Cumhuriyet savcısının müdafii huzurunda şüpheli ile azaltılmış ve bireyselleştirilmiş yaptırım hususunda uzlaşmaları sonucu;
 - ▶ Düzenlenen talepname ile usulün uygulanmasının, görevli ve yetkili mahkemece yapılan denetimi sonucu kurulacak hükümle sona ermesidir.

Seri Muhakeme Usulünün Anayasaya Uygunluğunun Değerlendirilmesi

- Uygulama alanı, koşulları ve sınırlarının kanunla düzenlenmiş olması,
- Tarafların rıza gösterebileceği bir alanda ve aydınlatılmış onama (şüphelinin özgür iradesine) dayalı bulunması,
- Şüphelinin istemi üzerine klasik muhakeme usulüne geçişin zorunluluğu,
- Savunma, mahkemeye erişim gibi temel haklar ile hak arama özgürlüğünün çekirdek alanını koruyan içeriği,
- Cumhuriyet savcısı tarafından düzenlenecek bir talepname ile mahkemenin denetimine gönderilmesi, hükmün ise aleni bir şekilde mahkemece kurulması gözetildiğinde, sistemin Anayasaya aykırı bir yönünün bulunmadığı açıktır.

SERİ MUHAKEME USULÜNÜN UYGULAMA ALANI VE ŞARTLARI

Uygulama Alanı ve Şartları

- Seri muhakeme usulünün uygulanabilmesi için Kanun ve Yönetmelikte belirlenen şartların bulunması zorunludur.

- ▶ Suçun İşlendiğine İlişkin Yeterli Şüphe Bulunması,
- ▶ Suçun Kovuşturma Olanağının Bulunması (Muhakeme Engelinin Bulunmaması),
- ▶ Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi Kararı Verilmemiş Olması,
- ▶ Suçun Seri Muhakeme Usulü Kapsamında Olması,
- ▶ Şüphelinin Çocuk, Akıl Hastası ya da Sağır ve Dilsiz Olmaması,
- ▶ Suçun İştirak Halinde İşlenmesi Durumunda Tüm Şüphelilerin Usulün Uygulanmasını Kabul Etmesi,
- ▶ Şüpheliye Ulaşılabilmiş Olması.

Suçun İşlendiğine İlişkin Yeterli Şüphe Bulunması

- Ceza muhakemesinin amacı “maddi gerçeğe” ulaşmaktır.
- Seri muhakeme usulü kapsamındaki suçlarla ilgili soruşturmanın başlaması ve kamu davasının açılmasındaki şüphe eşiği, klasik muhakeme yöntemiyle aynıdır.

Suçun İşlendiğine İlişkin Yeterli Şüphe Bulunması

- Seri muhakeme usulü kapsamındaki suçlarla ilgili **soruşturmanın başlaması için “basit şüphe** (CMK md. 160/1)”nin, **seri muhakeme usulünün uygulanabilmesi için ise “yeterli şüphe** (CMK md. 170/2)”nin bulunması zorunludur.
- Kanun koyucu seri muhakeme usulü kapsamında çözümlenmesini istediği suçlarla ilgili de bu temel ilkeden ayrılmamış,
- Ancak yeterli şüphenin bulunması durumunda kovuşturma evresinin kısa sürede sonuçlanmasını sağlayacak özel bir yöntem benimsemiştir.

Suçun İşlendiğine İlişkin Yeterli Delil Bulunması

- Nitekim CMK'nin 250/1. maddesinde; **“Soruşturma evresi sonunda aşağıdaki suçlarla ilgili olarak kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilmediği takdirde seri muhakeme usulü uygulanır...”** ifadesine yer verilmekte,
- Aynı Kanunun 171/2 maddesinde ise; Cumhuriyet savcısının, **“...yeterli şüphenin varlığına rağmen, kamu davasının açılmasının ...ertelenmesine...”** karar verebileceğini hüküm altına almaktadır.

Suçun İşlendiğine İlişkin Yeterli Şüphe Bulunması

- Aksi yöndeki kabul ve uygulamanın, yani;
 - ▶ Hakkında yeterli şüphe bulunmayan bir kişinin suçlanması ve/veya
 - ▶ Bu kişinin usulün uygulanmasını kabul etmesi ve buna dayalı olarak mahkûmiyet hükmü tesisinin, Demokratik bir hukuk devletinde kabulü mümkün değildir.

Suçun Kovuşturma Olanacağının Bulunması (Muhakeme Engelinin Bulunmaması)

- ◉ CMK'nin 172/1 maddesine göre; “**Cumhuriyet savcısı ... kovuşturma olanağının bulunmaması hâlinde...**” **kovuşturmaya yer olmadığına karar** vermek zorundadır.
- ◉ Herhangi bir kovuşturma engelinin bulunması halinde (Örn; şikayet, müracaat, izin, talep, karar, mütalaa/görüş)”,
- ◉ Yeterli şüphe bulunsa dahi seri muhakeme usulünün uygulaması söz konusu olamaz.

Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi Kararı Verilmemiş Olması

- Türk Ceza Muhakemesi”nin temelini oluşturan “kamu davasının mecburiliği” sisteminin istisnalarından olan ve CMK’nin 171. maddesinde yer alan düzenlemeye göre;
- “ ***Uzlaştırma ve önödeme kapsamındaki suçlar hariç olmak üzere, Cumhuriyet savcısı, üst sınırı üç yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı, yeterli şüphenin varlığına rağmen, kamu davasının açılmasının beş yıl süre ile ertelenmesine karar verebilir...*** “

Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi Kararı Verilmemiş Olması

CMK 250. maddede;

“ Soruşturma evresi sonunda aşağıdaki suçlarla ilgili olarak kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilmediği takdirde seri muhakeme usulü uygulanır...” (CMK md. 250/1),

Şeklindeki düzenlemeyle, öncelikle kamu davasının açılmasının ertelenmesi kurumunun değerlendirileceği açıkça ifade edilmiştir.

Suçun Seri Muhakeme Usulü Kapsamında Olması

- Kanun koyucu izlediği ceza muhakemesi siyaseti gereği seri muhakeme usulünün uygulanmasını her türlü suç için değil;
 - ▶ Genel olarak mağduru belli bir kişi olmayan,
 - ▶ Nispeten ispatı kolay,
 - ▶ Yaptırımları ise hafif kabul edilebilecek belli başlı bazı suç tipleri için benimsemiştir (CMK md. 250/1, a-e).
- Söz konusu suçların bir kısmı Türk Ceza Kanunu bazıları ise diğer özel kanunlarda yer almaktadır.

Suçun Seri Muhakeme Usulü Kapsamında Olması

Türk Ceza Kanununda Yer Alan Suçlar:

1. Hakkı olmayan yere tecavüz (madde 154/2-3),
2. Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması (madde 170),
3. Trafik güvenliğini tehlikeye sokma (madde 179/2-3),
4. Gürültüye neden olma (madde 183),
5. Parada sahtecilik (madde 197/2-3),
6. Mühür bozma (madde 203),
7. Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan (madde 206),
8. Kumar oynanması için yer ve imkan sağlama (madde 228/1),
9. Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması (madde 268).

Suçun Seri Muhakeme Usulü Kapsamında Olması

Özel Ceza Kanunlarında Yer Alan Suçlar:

1. 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 13'üncü maddesinin birinci, üçüncü ve beşinci fıkraları ile 15'inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen suçlar
2. 6831 sayılı Orman Kanununun 93'üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen suç.
3. 1072 sayılı Rulet, Tilt, Langırt ve Benzeri Oyun Alet ve Makinaları Hakkında Kanunun 2'nci maddesinde belirtilen suç.
4. 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun ek 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde belirtilen suç.

Suçun Seri Muhakeme Usulü Kapsamında Olması

- Ön ödeme veya uzlaştırma kapsamındaki suçlar seri muhakeme usulünün uygulama alanına dahil değildir.

Şüphelinin Çocuk, Akıl Hastası ya da Sağır ve Dilsiz Olmaması

- Kanun koyucu izlediği suç, ceza ve ceza muhakemesi siyaseti gereği,
- Seri muhakeme usulünde genel muhakeme usulüne göre basit, kısa ve hızlı bir yöntem benimsemiştir.
- Sistemin önemli bir unsurunu oluşturan **“aydınlatılmış rıza/onam”ın** bu gruptaki şüpheliler tarafından verilemeyeceğini karine olarak kabul etmiştir.
- Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı, sağır ve dilsizlik hallerinde bu usulün uygulanmasını uygun görmemiştir.

Suçun İştirak Halinde İşlenmesi Durumunda Tüm Şüphelilerin Usulün Uygulanmasını Kabul Etmesi

- Suçun iştirak halinde işlenmesi (TCK md. 37-41) halinde şüphelilerin her birinin bu usulü kabul etmesi gerekmektedir.
- Seri muhakeme usulünün amacının uyuşmazlıkların **basit, hızlı ve doğru bir şekilde** çözülmesi olduğu gözetildiğinde bu şartın aranmasının gerekçesi de kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.
- Diğer taraftan demokratik bir hukuk devletinde aynı konuda farklı kararlar ve/veya yaptırımların ortaya çıkması, genelde devlete, özelde yargıya olan güveni sarsacağından bütün faillerin aynı usule tabi kılınmalarında kamu yararı bulunmaktadır.

Suçun İştirak Halinde İşlenmesi Durumunda Tüm Şüphelilerin Usulün Uygulanmasını Kabul Etmesi

- ◉ Dolayısıyla iştirakin türü (TCK md. 37, 38, 39) ne olursa olsun,
- ◉ Şüphelilerden birinin bu usulü kabul etmemesi halinde,
- ◉ Genel muhakeme usulüne göre hareket edilmesi zorunludur.

Suçun İştirak Halinde İşlenmesi Durumunda Tüm Şüphelilerin Usulün Uygulanmasını Kabul Etmesi

- Şüphelinin çocuk, akıl hastası ve sağır ve dilsiz olması seri muhakeme usulünün uygulanmasına engel teşkil ettiğinden,
- İştirak halinde işlenen suçlardan faillerinden birinin bu grup kapsamında olması halinde,
- Diğer faillerin aydınlatılmış rızasına/onamına rağmen, seri muhakeme usulü uygulanamaz.

Şüpheliye Ulaşılabilmiş Olması

- Kanuna göre seri muhakeme usulünün uygulanabilmesinin diğer bir koşulu şüpheliye ulaşılabilmiş olmasıdır.
- CMK md. 250/13; “**Resmî mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da başka bir nedenle şüpheliye ulaşılamaması halinde, seri muhakeme usulü uygulanmaz.**”.

Şüpheliye Ulaşılabilmiş Olması

- Kanun koyucunun uyuşmazlığı kısa süre içinde ve hızlı bir şekilde çözme amacının açıkça ortaya koyan bu hüküm gereğince;
 - ▶ Kişinin yurt dışında olması,
 - ▶ Resmî mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunamaması,
 - ▶ Herhangi bir nedenle kendine ulaşamaması halinde,

Bu usul uygulanmayacaktır.

Şüpheliye yukarıda belirtilen nedenlerle ulaşamaması halinde, bu hususa ilişkin Cumhuriyet savcısı tarafından bir tutanak düzenlenerek soruşturma dosyasına eklenmesi gerekmektedir.

Seri Muhakeme Usulünün Uygulanma Yöntemi

Seri Muhakeme Usulünün Uygulanma Yöntemi

- Soruşturmaya konu suç ile ilgili olarak;
 - ▶ Fail hakkında yeterli şüphe bulunması,
 - ▶ Herhangi bir kovuşturma engelinin söz konusu olmaması,
 - ▶ 250. maddedeki diğer şartların da bulunması halinde,
- **Cumhuriyet savcısının seri muhakeme usulünü uygulaması zorunludur.**

Seri Muhakeme Usulünün Uygulanma Yöntemi

- Bu çerçevede şüphelinin öncelikle hakların hatırlatılması/öğretilmesi suretiyle **davet edilmesi**,
- İkinci olarak seri muhakeme usulü hakkında **bilgilendirilmesi**,
- Bilahare bu çerçevede bir **teklifte bulunulması** gerekmektedir.

ŞÜPHELİNİN DAVET EDİLMESİ

Şüphelinin Davet Edilmesi

- Şüphelinin daha önce kolluk tarafından bilgilendirilmiş olup olmadığına bakılmaksızın,
- Cumhuriyet savcısı, şüpheliyi seri muhakeme usulü hakkında bilgilendirmek ve teklifte bulunmak üzere davet eder.
- **Davet; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi iletişim araçlarından yararlanmak suretiyle de gerçekleştirilebilir.**

Şüphelinin Davet Edilmesi

- Davette;

- ▶ Hakkında ... suçuyla ilgili soruşturma yürütüldüğü,

- ▶ Söz konusu suçun CMK'nın 250. maddesi uyarınca seri muhakeme usulü kapsamına girdiği,

- ▶ Seri muhakeme usulü hakkında ayrıntılı bilgilendirmede bulunulması ve sonrasında seri muhakeme usulünün uygulanmasının teklifi için ... tarihinde Cumhuriyet başsavcılığına davet edildiği,

- ▶ Varsa müdafisiyle birlikte davete icabet edebileceği,

- ▶ Mazeretsiz olarak gelmediği takdirde bu usulün uygulanmasından vazgeçmiş sayılacağı,

- hususlarının belirtilmesi ve söz konusu durumun belgelendirilmesi gerekir.

Şüphelinin Mazeretsiz Olarak Davete İcabet Etmemesi

- Şüphelinin, mazeretsiz olarak davete icabet etmemesi halinde, Cumhuriyet savcısı tarafından buna ilişkin tutanak düzenlenerek soruşturma dosyasına eklenir.

Şüphelinin Bilgilendirilmesi

- Cumhuriyet savcısı **seri muhakeme usulünün uygulanmasını teklif etmeden önce** davete icabet eden şüpheliyi bu usul hakkında **detaylı bir şekilde bilgilendirir**.
- Bilgilendirme hukuka uygun ve tevsike elverişli olması koşuluyla herhangi bir şekilde doğrudan Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır.
- Şüpheli meramını anlatabilecek ölçüde Türkçe bilmiyorsa veya engelli ise CMK md. 202 çerçevesinde hareket edilir.

Şüphelinin Bilgilendirilmesi

İsnat edilen eylem, eylemin oluşturduğu suç ile bu suçun seri muhakeme usulü kapsamına girdiği,

Kamu davasının açılması için yeterli şüphenin bulunduğu,

Özgür iradesiyle ve müdafî huzurunda kabul ettiği takdirde bu usulün uygulanacağı ve cezanın yarı oranında indirileceği,

Teklif edilen yaptırım hakkında talep doğrultusunda mahkemenin hüküm kuracağı, bu hükme karşı itiraz yoluna başvurabileceği,

Teklifi kabulün ancak müdafî huzurunda gerçekleştirilebileceği, seçtiği bir müdafî yoksa istemi aranmaksızın kendisine bir müdafî görevlendirileceği,

Şüphelinin Bilgilendirilmesi

Mahkeme tarafından hüküm verilene kadar her aşamada seri muhakeme usulünden vazgeçebileceği,

Mahkemece verilen hükmün adli siciline kaydedileceği,

Bu usulü kabul etmediği takdirde genel hükümlere göre iddianame düzenlenerek hakkında kamu davası açılacağı,

Seri muhakeme usulünü kabul ettiğine ilişkin beyanları ile bu usulün uygulanmasına dair diğer belgelerin, takip eden soruşturma ve kovuşturma işlemlerinde delil olarak kullanılamayacağı.

Seri Muhakeme Usulünün Uygulanmasının Teklifi

- Seri muhakeme usulüne davet ve bilgilendirme aşamalarına müteakip,
- Hazır olan şüpheliye Cumhuriyet savcısı tarafından;
 - ▶ **Uygulanacak yaptırımların somut olarak ne olacağı açıkça belirtilmek suretiyle** (ceza, varsa güvenlik tedbiri ve uygulanması benimsenmişse hükmün açıklanmasının geri bırakılması, seçenek yaptırım veya hapis cezasının ertelenmesi),
- **Seri muhakeme usulünün uygulanması teklif edilir.**

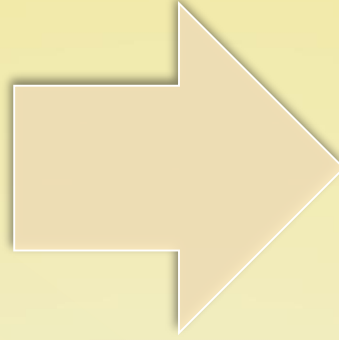
Seri Muhakeme Usulünün Uygulanmasının Teklifi

- Teklif edilecek yaptırım belirlenirken;
 - ▶ Cumhuriyet savcısı TCK md. 61/1'i gözeterek alt ve üst sınır içinde temel cezayı tespit edecek,
 - ▶ **Bu cezayı 1/2 oranında indirecektir.**
- Temel ceza belirlenirken fiile bağlı artırım ve indirim nedenleri dikkate alınmaz. (örneğin; suça teşebbüs, yardım etme, olası kast, zincirleme suç)

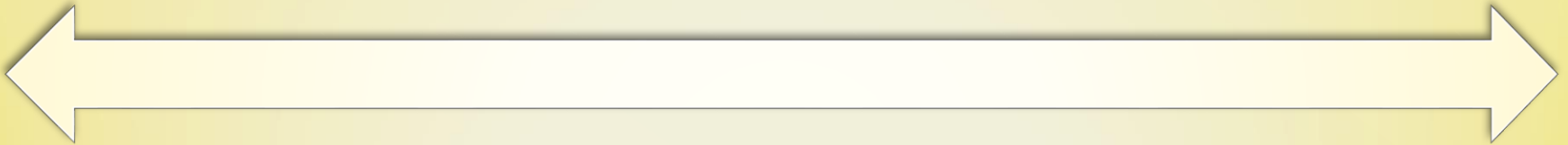
Seri Muhakeme Usulünün Uygulanmasının Teklifi

- Diğer taraftan belirlenen bu cezaya ilişkin olarak, koşulların bulunması hâlinde;
 - ▶ Cumhuriyet savcısı tarafından, **CMK md. 231'e göre HAGB** uygulanabileceği gibi,
 - ▶ Sonuç cezanın hapis olarak belirlenmesi durumunda;
 - * Hapis cezası, **TCK md. 50 gereğince seçenek yaptırımlara çevrilebilecek** ya da
 - * **TCK md. 51 gereğince ertelenebilecektir.**

Seri Muhakeme Usulünün Uygulanmasının Teklifi

Teklif sonrasında talebi halinde şüpheliye
teklifi değerlendirmesi için **1 ayı aşmamak**
üzere makul bir süre verilir

Seri Muhakeme Usulünün Uygulanmasının Teklifi

- Teklfin müdafii huzurunda özgür iradeyle kabulü halinde bu usul uygulanır.
- Şüphelinin teklifi kabul esnasında bir müdafii yoksa istem üzerine veya re'sen barodan bir müdafi görevlendirmesi istenir.
- Şüpheli ile müdafiin iradelerinin çelişmesi halinde, şüphelinin iradesine uyulur.

Şüphelinin Teklifi Reddi

- Şüphelinin teklifi açıkça reddetmesi veya süre aldıktan sonra mazereti olmaksızın belirlenen sürede gelmemesi veya bu usulün uygulanmasını kabul etmediğini bildirmesi durumunda soruşturmaya genel hükümlere göre devam edilir.
- Bu durumda Cumhuriyet savcısı tarafından buna ilişkin bir tutanak düzenlenerek, soruşturma dosyasına eklenir.

Şüphelinin İddianamenin Düzenlenmesine Kadar Usulün Uygulanmasını Talep Edebilmesi

- Şüpheli iddianamenin düzenlenmesine kadar Cumhuriyet savcısına başvurarak hakkında seri muhakeme usulünün uygulanmasını talep edebilir. Bu durumda Cumhuriyet savcısı tarafından seri muhakeme usulü uygulanır.

Şüphelinin Teklifi Müdafî Huzurunda Kabulü

- Şüphelinin müdafisi huzurunda teklifi kabul etmesi halinde, buna ilişkin “**Seri Muhakeme Usulü Kabul Tutanağı**” düzenlenir.
- Kabul Tutanağında;
 - ▶ Şüpheliye isnat edilen eylem,
 - ▶ Şüphelinin kabul beyanı,
 - ▶ Belirlenen sonuç ceza ve/veya güvenlik tedbiri,
 - ▶ Uygulandığı takdirde CMK'nın 231. maddesi gereğince verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına,
 - ▶ TCK'nın 50. maddesi uyarınca çevrilen seçenek yaptırıma,
 - ▶ TCK'nın 51. maddesine göre verilen hapis cezasının ertelenmesine,ilişkin hususlar yer alır.
- Kabul tutanağı; Cumhuriyet savcısı, şüpheli ve müdafî tarafından imzalanır.

Talepname Düzenlenmesi

Cumhuriyet savcısı görevli mahkemeye hitaben yazacağı bir **talepname** ile şüpheli hakkında seri muhakeme usulünün uygulanarak hüküm kurulmasını talep eder.

TALEPNAME DÜZENLENMESİ

Talepnamede yer alması zorunlu unsurlar;

Şüphelinin kimliği ve müdafii,

Mağdur veya suçtan zarar görenlerin kimliği ile varsa vekili veya kanuni temsilcisi,

İsnat olunan suç ve ilgili kanun maddeleri,

İsnat olunan suçun işlendiği yer, tarih ve zaman dilimi,

Şüphelinin tutuklu olup olmadığı; tutuklanmış ise, gözaltına alma ve tutuklama tarihleri ile bunların süreleri,

TALEPNAME DÜZENLENMESİ

İsnat olunan suçu oluşturan olayların özeti,

CMK md. 250/3'te belirtilen şartların gerçekleştiği,

Belirlenen yaptırım ile CMK md. 250/5 ve 6 uygulanmış ise bunlara ilişkin hususlar ve güvenlik tedbirleri.

SERİ MUHAKEME USULÜNÜN MAHKEMECE UYGULANMASI

TALEP YAZISININ MAHKEMEYE SUNULMASI AŞAMASI

Cumhuriyet savcısı, görevli mahkemeden
usulünün uygulanmasını **yazılı olarak** talep eder
ve şüpheli ile müdafî **aynı gün** görevli
mahkemeye yönlendirilir.

TALEPNAMENİN İNCELENMESİ

- Mahkeme, talepnamenin **verildiği gün**;
 - ▶ Talepnameyi derhal inceler,
 - ▶ Şüpheliyi müdafî huzurunda seri muhakeme usulü ile ilgili olarak dinler,
 - ▶ Usulü sonuçlandırır.

**SERİ MUHAKEME
USULÜNÜN
UYGULANMASINDA
MAHKEMECE
YAPILABİLECEK İŞLEMLER**

**TALEPNAMENİN
EKSİKLİKLERİN
İKMALİ İÇİN
CUMHURİYET
BAŞSAVCILIĞINA
GÖNDERİLMESİ**

TALEBİN REDDİ

**TALEPTE
BELİRLENEN
YAPTIRIM
DOĞRULTUSUNDA
HÜKÜM
KURULMASI**

TALEPNAMENİN EKSİKLİKLERİN İKMALI İÇİN GÖNDERİLMESİ

- Mahkeme;
 - ▶ Talepnamenin Yönetmeliğin 12 nci maddesine aykırı düzenlendiği,
 - ▶ Belirlenen yaptırımda maddi hata yapıldığı,
 - ▶ Yaptırım hakkında, CMK md. 231, TCK md. 50 ve 51 uygulanmış, ancak söz konusu maddelerin uygulanması için gerekli olan objektif koşulların sağlanmadığı,
 - Eşya veya kazanç müsadereesine ilişkin talepte bulunulmadığı,
 - Tekerrür hükmünün koşulları bulunmasına rağmen uygulanmadığı ya da hatalı uygulama yapıldığı,
- Kanaatine varması halinde, eksikliklerin tamamlanması veya söz konusu hataların giderilmesi için evrakı Cumhuriyet başsavcılığına geri gönderir.
- Cumhuriyet savcısı bu durumda belirtilen eksiklikleri tamamladıktan sonra, yeniden bir talepname düzenleyerek mahkemeye gönderir.

TALEBİN REDDİ

Mahkeme şüpheliyi müdafî huzurunda seri muhakeme usulü ile ilgili dinledikten sonra;

- İsnat olunan suçun seri muhakeme kapsamında olmadığı ve CMK md. 250/3'teki şartların gerçekleşmediği kanaatine varması halinde,
 - ▶ Talebi reddeder ve soruşturmanın genel hükümlere göre sonuçlandırılması amacıyla dosyayı Cumhuriyet başsavcılığına gönderir.
 - ▶ Bu durumda Cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma genel hükümlere göre sonuçlandırılmak zorundadır.

TALEPTE BELİRLENEN YAPTIRIM DOĞRULTUSUNDA HÜKÜM KURULMASI

- Mahkeme şüpheliyi müdafî huzurunda seri muhakeme usulü ile ilgili dinledikten sonra;
 - ▶ Eylemin seri muhakeme usulü kapsamında olduğunu,
 - ▶ Bu usulün şüpheliye Kanunda öngörülen koşullar çerçevesinde teklif edildiğini,
 - ▶ Şüphelinin bu teklifi müdafî huzurunda özgür iradesiyle kabul ettiği,
- kanaatine varırsa, talepte belirlenen yaptırım doğrultusunda hüküm kurar.
- Mahkeme, hüküm kurmadan önce, yeni delil toplayamaz ve tanık dinleyemez.

Mazeretsiz Olarak Mahkemeye Gelmeyen Şüpheli

- Mazeretsiz olarak mahkemeye gelmeyen şüpheli, bu usulden vazgeçmiş sayılır (CMK md. 250/9).
- Şüpheli mahkemece hüküm kurulana kadar bu usulden vazgeçebilir.
- Söz konusu durumlarda soruşturmanın genel hükümlere göre sonuçlandırılması amacıyla dosya Cumhuriyet başsavcılığına geri gönderilir (CMK md. 250/10).

Kanun Yolu

- Cumhuriyet savcısının talebi doğrultusunda mahkemece kurulan hükme itiraz edilebilir (CMK md. 250/14, 267-271).
- Yaptırım çeşidi istinaf ve/veya temyiz kanun yolu kapsamına girse dahi bu yollara başvuramaz.
- Bununla birlikte koşulların bulunması halinde “kanun yararına bozma (CMK md. 309” veya “yargılanmanın yenilenmesi (CMK md. 311-323)” olağanüstü kanun yollarına gidilebilir.

Seri Muhakeme Usulü ile İlgili Özel durumlar

- Seri muhakeme usulüne tâbi olduğu soruşturma dosyasından açıkça anlaşılan işlerde bu usul uygulanmaksızın düzenlenen iddianame iade edilir (CMK md. 174/1-c).
- İade kararına Cumhuriyet savcının itiraz etmemesi veya itiraz etmekle birlikte reddedilmesi halinde, CMK md. 250 çerçevesinde seri muhakeme prosedürünün uygulanması zorunludur.

Seri Muhakeme Usulü ile İlgili Özel durumlar

Seri muhakeme usulünün herhangi bir sebeple tamamlanamaması veya soruşturmanın genel hükümlere göre sonuçlandırılması amacıyla Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesi hallerinde;

► Şüphelinin seri muhakeme usulünü kabul ettiğine ilişkin beyanları ile bu usulün uygulanmasına dair diğer belgeler takip eden soruşturma ve kovuşturma işlemlerinde delil olarak kullanılamaz (CMK md. 250/10).

Seri Muhakeme Usulünün Yürürlüğü

7188 sayılı Kanun Geçici md 5/1-c ve d gereğince;

“c) 250’nci maddede düzenlenen seri muhakeme usulü ile 251 ve 252’nci maddelerde düzenlenen basit yargılama usulüne ilişkin hükümler, 1/1/2020 tarihinden itibaren uygulanır.

.” d) 1/1/2020 tarihi itibarıyla kovuşturma evresine geçilmiş, hükme bağlanmış veya kesinleşmiş dosyalarda seri muhakeme usulü ile basit yargılama usulü

SERİ MUHAKEME USULÜ (CMK md. 250)

Ceza İşleri Genel Müdürlüğü
2019